



VERENIGING
NEDERLANDSE VESTINGSTEDEN

Vereniging
Nederlandse
Vestingsteden

Karel V Laan 127
4931HC Geertruidenberg
info@vestingsteden.nl

Bezoek onze historische steden
ook op social media of bekijk de
website via de QR-code:



STADSGIDS
GRAVE

+31 (0)486 870 067
info@gravetoerisme.nl
www.beleefhistorischgrave.nl

Tourist Information Grave
Hoofdweg 2
5361 EW Grave

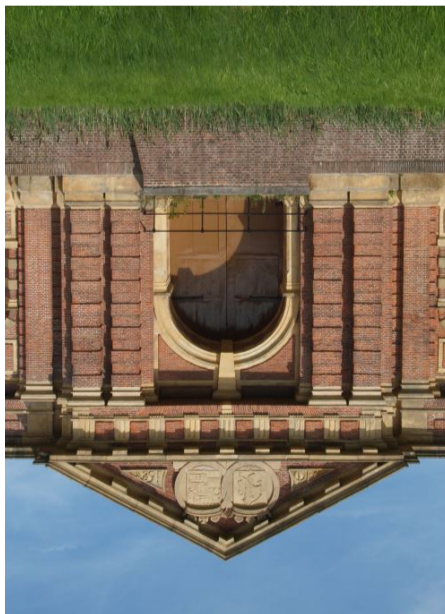
WWW.VESTINGSTEDEN.NL

Prachtig gelegen, direct aan de Maas vindt u het vestingstadsje Grave. Vanaf de Maaskade heeft u een schitterend uitzicht over deze rivier. Wie door Grave loopt, proeft de sfeer van een rijk verleden. Mooie gevels worden afgewisseld door opmerkelijke monumenten, nauwe steegjes en architectuur, waar een verhaal achter zit. Ook in het buitengebied, de kerkdorpen Escharen, Gassel en Velp zijn nog vele sporen van het verleden aanwezig.

GRAVE, GEMEENTE LAND VAN CUIJK

Overblijfselen uit een ver verleden
Door de strategische ligging is de altijd klein gebleven stad voorzien geweest van een uitsonderlijk sterke vestingwerken, die steeds weer zijn gemoderniseerd. Bewaard bleven onder meer resten van de buitengracht, de fraaie Hampoort (1688), de geschutsval De Kat met daaronder kazematten en het Arsenaal vlakbij het vroegere kasteel, het halfbastion Bekaf en de vestingmuren bij het Maastront en de oude haven. Grave werkt aan het zichtbaar maken van haar historie.

Het einde van de vestingstad
In 1674 heroverden de Staatse troepen de stad, waarbij naast vele huizen ook de kerk en het kasteel zware schade opliepen. De impozante Elisabethkerk verloor daarbij haar schip en het kasteel werd afgebroken, met uitzondering van het Wagenhuis dat Arsenaal werd. Eind 18e eeuw werd de stad opnieuw belegerd door de Fransen. Ditmaal waren de beschietingen zo heftig dat de stad maar moeizaam herstelde. Een eeuw later verloor de stad, die lange tijd een groot garnizoen binnen haar muren had, de status van vesting. Daarna is een groot deel van de vestingwerken gestopt.



Meest belegerde vestingstad
Grave heeft vele overheersers gekend. Van 1400 tot 1481 was Grave in Gelders bezit, daarna werd het Brabants en uiteindelijk Spaans als onderdeel van de bezittingen van keizer Karel V. In de jaren twintig van de zestiende eeuw werd het kasteel door pandheer Floris van Egmond verfraaid en uitgebreed. Na een korte periode van rust is Grave tijdens de Tachtigjarige Oorlog opnieuw meerdere malen belegerd en veroverd en was het afwisselend in handen van de Spanjaarden en van de Hollanders. In 1602 werd Grave door prins Maurits definitief voor de Republiek heroverd. Na een lange tijd van relatieve rust, kwam de stad in 1672 in Franse handen, tijdens de inval van Lodewijk XIV in de Nederlanden.

HET ONTSTAAN VAN GRAVE

Grave kent een lange historie als vestingstad. De sporen van een eeuwenoud verleden zijn op een aantal plaatsen nog duidelijk zichtbaar en soms zeer goed bewaard gebleven. In deze Maasstad voelt u de intieme, historische sfeer in de smalle steegen en hofjes. En als u luistert naar de verhalen van de stadsgidsen en u kijkt om u heen, dan kunt u de kanonnen bijna horen en de stank die een belegerde stad met zich meebrengt bijna ruiken. We nemen u graag mee in de historie van Grave.



GRAVE
STADSGIDS

Brits-Zweedse architect Ralph Erskine en een startshart met winkels en appartementen ontworpen door het Belgische architectenbureau Binst Crepain.

Grave ligt in het land van Cuijk (provincie Noord-Brabant) op gunstige afstand van de steden Nijmegen (16km) en 's-Hertogenbosch (33km) en biedt naast veel historie ook recreatieve mogelijkheden, zoals wandelen, fietsen en varen. En vergeet ook de gezellige terrasjes voor een hapje of een drankje niet.

WINKELLEN

Het bijzondere aan het centrum van Grave is de kleinschaligheid en de variatie aan unieke winkeltjes, veelal gevestigd in monumentale panden. In deze speciaalzaakjes zult u vaak de eigenaar aantreffen, die u graag meer vertelt over zijn of haar aanbod: een lekker stukje kaas of chocolade, een bijzonder cadeau, vintage en design kleding, mooie huis-, tuin- en keuken-artikelen of antieke kunst. Het is lastig om met lege handen naar huis te gaan.

EVENEMENTEN

In en om Grave worden het gehele jaar verschillende evenementen georganiseerd, zoals het grootste Smartlappenfestival van Nederland, Pinksterfeesten, Openlucht film, Winterfair, Graafse Lichtjes-avond, Hippisch festijn, Sinterklaasintocht en natuurlijk de jaarlijkse Open Monumenten dagen in het 2de weekend van september.

Voor een actueel overzicht van onze agenda zie website www.beleefhistorischgrave.nl.

TOERISTISCHE ACTIVITEITEN IN EN OM GRAVE

Tijdens uw verblijf in Grave hoeft u niet stil te zitten, want in en rondom onze vestingstad is er genoeg te ontdekken. Zo kunt u onder andere deelnemen aan een stadswandeling onder leiding van een van onze enthousiaste gidsen. Wilt u uw bezoek extra speciaal maken? We hebben diverse activiteiten voor jong en oud:

- Kruisboogschieten voor groepen
- Solextochten in de natuurgebieden
- Een bezoek aan de ondergrondse gang (op afspraak)
- Kanovaren op de rivier de Raam
- Een uitzonderlijke ballonvaart (met boeking)
- Wandelen in natuurgebieden in de directe omgeving:
Landgoed Tongelaar, Broekse Wielen, Gasselse Bossen, Keent, de Kuilen, de Kraaijensbergse Plassen, Landgoed Mariëndael, de Maashorst, het Raamdal

Meer informatie is verkrijgbaar via het Toeristisch Informatiepunt Grave.



Hoofdwagt staat een replica van het zogenaamde Strafpaard, een martelwerktuig met vlijmscherpe zitplaats. Gestrafte soldaten moesten hierop hun straf uitzitten. Naar gelang de zwaarte van het delict werden er gewichten of zandzakken aan de voeten van de gestraften gehangen.

De **Sint Elisabethkerk** dateert uit de 13e eeuw. Van oorsprong was het een katholieke kerk, maar in een latere periode werden er protestantse diensten gehouden. Nu is de kerk weer katholiek. De kerk heeft een rijk interieur met houtsnijwerk, schilderstukken, beelden en ornamenten.

De **Hampoort**, gebouwd in 1688, is de enige overgebleven toegangspoort tot de vesting. Deze poort wordt ook wel het meest merkwaardige poortgebouw van Nederland genoemd. In de vleugels van de Hampoort zijn het Stadsmuseum Grave en de gildekamer van het Cloveniersgilde gehuisvest.

Tegenover de Hampoort ligt een verhoging "De Kat" en daarachter ligt het **Arsenaal**. Dit was vroeger een militair complex met kruitkamers, kazematten, opslag-plaatsen en paardenstallen.

Het **Noorderblok** (voormalige kazerne en klooster) en het daarachter gelegen half bastion "Bekaf": een mooi grasveld uitkijkend over het water, waar de resten van de aarden verdedigingswal en een kerkhofje van de Franse paters te zien zijn.

Aan de voet van de John Thompsonbrug liggen **Kazemat Noord** en **Kazemat Zuid**. Beide zwaar versterkte ruimten met schietgaten hadden rond 1940 als specifiek doel de verkeersbrug te verdedigen. De kazematten vormen nu samen het Kazemattenmuseum, waar een beeld wordt gegeven van de Tweede Wereldoorlog in de omgeving van Grave.

De **Maaspoort** is een stadspoort herbouwd in 1994 en gelegen aan de rivier de Maas, omgeven door terrasjes. Grave werd vooral bevoorrad via het water en hier speelde de Maaspoort een grote rol in.



RESTAURANTS

Uw dag compleet maken met een uitgebreid diner of gewoon een klein hapje eten? Schuif aan in een van onze heerlijke eetgelegenheden, met ieder een eigen thema of keuken.

Meer informatie over onze restaurants kunt u vinden op onze website: www.beleefhistorischgrave.nl.

WANDELEN EN FIETSEN

In een straal van 15 kilometer vindt u prachtige natuurgebieden met bossen, heuvels en natuurlijk het rivierlandschap. Zo kunt u kiezen voor een van de mooie wandelroutes, met als tip het Zuiderwaterliniewandelpad. De start van dit pad is op de Markt in Grave. Of ontdek de afwisselende landschappen door een van de vele fietsmogelijkheden via de fietsknooppunten in Noordoost-Brabant.

VERBLIJFSMOGELIJKHEDEN

Er zijn verschillende mogelijkheden. Meer informatie over onze overnachtingsmogelijkheden kunt u vinden op onze website www.beleefhistorischgrave.nl.

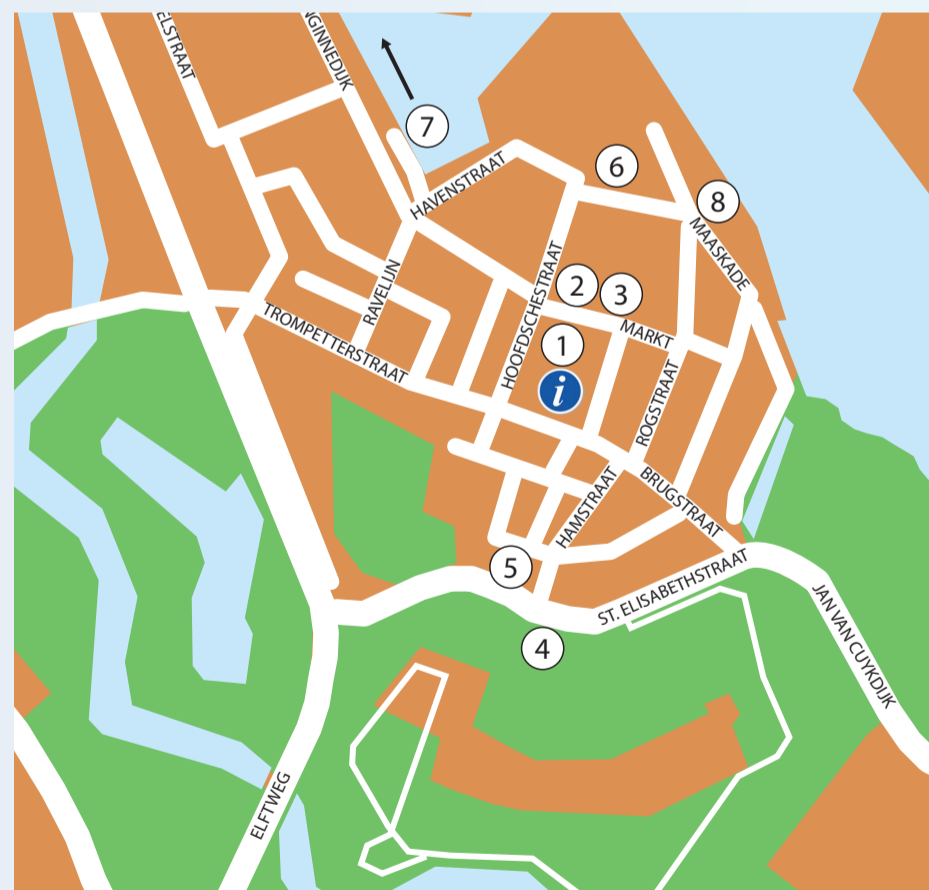
BEZIENSWAARDIGHEDEN

Het oude **stadhuis** is één van de mooiste gebouwen van deze stad. Het pand is gerestaureerd aan de hand van een tekening uit 1732. Hier is ook het bezoekerscentrum van de Zuiderwaterlinie gevestigd.

In de 18e eeuw was de **Hoofdwagt**, gelegen schuin tegenover het oude stadhuis, de centrale commandopost van het stadsgarnizoen. Op het plein voor de

OVERZICHTSKAART

STADSGIDS GRAVE



- | | | | |
|---|--------------------|---|-----------------------|
| 1 | Oude Stadhuis | 5 | Arsenaal |
| 2 | Hoofdwagt | 6 | Noorderblok |
| 3 | Sint Elisabethkerk | 7 | Kazemat noord en zuid |
| 4 | Hampoort | 8 | Maaspoort |